DOMSTOLENS KENDELSE (Sjette Afdeling)

10. juli 2008 *

I sag C-156/07,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Consiglio di Stato (Italien) ved afgørelse af 24. oktober 2006, indgået til Domstolen den 21. marts 2007, i sagen:

Salvatore Aiello m.fl.

mod

Comune di Milano m.fl.,

procesdeltagere:

Euromilano SpA,

Metropolitana milanese SpA,

har

* Processprog: italiensk.

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J.-C. Bonichot (refererende dommer) og C. Toader,

generaladvokat: J. Mazák
justitssekretær: R. Grass,

efter at den forelæggende ret er blevet underrettet om, at Domstolen har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3, andet afsnit,

og efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters

indvirkning på miljøet (EFT L 175, s. 40), som ændret ved Rådets direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997 (EFT L 73, s. 5, herefter »direktiv 85/337«).

2 Anmodningen er blevet fremsat i en sag mellem Salvatore Aiello m.fl. og Comune di Milano m.fl. vedrørende anlæggelse af en vej, der forbinder visse af Milanos nordlige kvarterer.

Retsforskrifter

3 I artikel 1, stk. 2, i direktiv 85/337 er fastsat:

»I dette direktiv forstås ved:

[…]

Tilladelse:

Afgørelse fra den eller de kompetente myndighed(er), som giver bygherren ret til at gennemføre projektet.«

4 Artikel 1, stk. 4, i direktiv 85/337 bestemmer:

»Dette direktiv vedrører ikke projekter, der tager sigte på det nationale forsvar.«

5 Det hedder i artikel 1, stk. 5, i direktiv 85/337:

»Dette direktiv finder ikke anvendelse på projekter, der vedtages i enkeltheder ved en særlig national lov, idet de mål, der forfølges ved dette direktiv, herunder at stille oplysninger til rådighed, nås gennem lovgivningsprocessen.«

6 Artikel 2, stk. 1, i direktiv 85/337 bestemmer:

»Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af denne indvirkning, inden der gives tilladelse. Disse projekter er defineret i artikel 4.«

7 I artikel 2, stk. 3, i direktiv 85/337 er anført:

»Medlemsstaterne kan i undtagelsestilfælde fritage et konkret projekt helt eller delvist fra de i dette direktiv fastsatte bestemmelser, jf. dog artikel 7.«

8 Artikel 4 i direktiv 85/337 bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 2, stk. 3, skal projekter, der er opført i bilag I, vurderes i henhold til artikel 5-10.

2. Med forbehold af artikel 2, stk. 3, skal medlemsstaterne for projekter, der er opført i bilag II, ved hjælp af:

a) en undersøgelse i hvert enkelt tilfælde, eller

b) grænseværdier eller kriterier fastsat af medlemsstaten

afgøre, om projektet skal vurderes i henhold til artikel 5-10.

Medlemsstaterne kan beslutte at anvende begge de i litra a) og b) nævnte procedurer.

3. Ved en undersøgelse i hvert enkelt tilfælde eller ved fastsættelse af grænseværdier eller kriterier i henhold til stk. 2 skal der tages hensyn til de relevante udvælgelseskriterier i bilag III.

4. Medlemsstaterne sørger for, at de kompetente myndigheders afgørelser efter stk. 2 stilles til rådighed for offentligheden.«

9 I punkt 7, litra c), i bilag I til direktiv 85/337 er fastsat:

»Anlæg af nye veje med mindst fire kørebaner eller udretning og/eller udvidelse af en eksisterende vej med højst to kørebaner med henblik på anlæg af mindst fire kørebaner, hvis en sådan ny vej eller et således udrettet og/eller udvidet vejafsnit har en ubrudt længde på mindst 10 km«.

10 I punkt 10, litra e), i bilag II til direktiv 85/337 bestemmes:

»Bygning af veje, […]«

11 I bilag III til direktiv 85/337 er fastsat:

»*1. Projekters karakteristika*

Projekters karakteristika skal især anskues i forhold til:

— […]

— kumulation med andre projekter

[…]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

12 Ved dekret af 15. november 2001 erklærede Den Italienske Republiks ministerpræsident nødstilstand i Milano by på grund af forurening som følge af biltrafik og det eksisterende vejnets utilstrækkelighed. Ved en forordning af 28. december 2001 udnævnte indenrigsministeren Milanos borgmester til inspektør med ansvar for iværksættelse af de fornødne foranstaltninger for at imødegå denne situation.

13 I forbindelse med opgaverne som inspektør for trafik- og mobilitetsspørgsmål i Milano by godkendte borgmesteren for denne by en bygge- og anlægsplan, herunder et projekt om anlæg af en vej på 1 600 m, der forbinder visse af Milanos nordlige kvarterer. Den 29. oktober 2002 godkendte borgmesteren det endelige projekt vedrørende denne vej.

14 Salvatore Aiello og andre beboere i det berørte område anfægtede denne beslutning ved Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (den regionale forvaltningsdomstol for Lombardiet). De gjorde bl.a. gældende, at den fulgte procedure ikke var i overensstemmelse med fællesskabsretten, idet der ikke var foretaget vurdering af projektets indvirkninger på miljøet.

15 Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia afviste søgsmålet som ugrundet, og Salvatore Aiello m.fl. ankede denne dom til Consiglio di Stato.

16 Consiglio di Stato traf foranstaltninger til bevisoptagelse, hvoraf det fremgår, at selv om den generelle byplan for Milano kommune fra 1953 foreskrev, at der skulle anlægges en vej, der skulle anvendes som en hurtig forbindelse mellem de af byens kvarterer, mellem hvilke afstanden var over ti km, blev dette mål endeligt opgivet til fordel for et andet projekt vedrørende anlæggelse af flere forskellige veje. To veje blev anlagt, hvoraf den første ligger til grund for tvisten i hovedsagen og den anden er en anden vej på 1 300 m.

17 Consiglio di Stato er derfor af den opfattelse, at det i hovedsagen omhandlede projekt ikke er et led i af anlæggelsen af en enkelt vej på mere end ti km, som ville være omfattet af bilag I til direktiv 85/337, hvori er opført de projekter, for hvilke en vurdering af indvirkningerne på miljøet er obligatorisk, men derimod et led i anlæggelsen af en vej i henhold til bilag II til direktivet, som alene vedrører bygning af veje.

18 Consiglio di Stato er imidlertid i tvivl om, hvorvidt det anfægtede projekt burde vurderes i henhold til bl.a. artikel 4, sammenholdt med bilag II og bilag III til direktiv 85/337, idet projektet er en del af en større omstrukturering af en række veje i de berørte kvarterer, således at det tilkommer den kompetente myndighed at tage hensyn til »kumulationen« af forskellige projekter, hvilket er et kriterium, der udtrykkeligt er fastsat i nævnte bilag III. Consiglio di Stato har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 2 i direktiv 87/337 — hvorefter der skal foretages en vurdering af projekters indvirkning på miljøet, hvis de pågældende projekter, som er defineret i [direktivets] artikel 4, kan få en væsentlig indvirkning herpå — fortolkes således, at ethvert projekt, der har en betydelig indvirkning på miljøet, skal undergives [denne] vurdering heraf, selv om projektet ikke er omfattet af direktivets bilag I eller II, eller skal bestemmelsen fortolkes således, at kun de projekter, som er nævnt i [direktivets] bilag I og bilag II, skal undergives [denne] miljøvurdering?

2) Indebærer artikel 4 i direktiv 85/337 — hvorefter medlemsstaterne har mulighed for at foreskrive, at projekter, der er opført i [direktivets] bilag II, skal undergives en miljøvurdering, enten ved hjælp af en undersøgelse i hvert enkelt tilfælde eller ved hjælp af forud fastsatte kriterier, som tillige tager hensyn til kriterierne i [direktivets] bilag III — en præcis forpligtelse for medlemsstaterne eller kun en mulighed for dem for at tage hensyn til alle kriterierne i [dette] bilag III?

3) Har den italienske lovgiver med artikel 1 i dekretet fra republikkens præsident af 12. april 1996 foretaget en korrekt gennemførelse af artikel 4 i direktiv 85/337 og samme direktivs bilag III under hensyn til, at det kriterium for projektets kumulation med andre projekter, der er nævnt i bilag III, ikke er medtaget i bestemmelsen som kriterium for at undergive projekter, der er opført i direktivets bilag II, en miljøvurdering?«

De præjudicielle spørgsmål

19 I overensstemmelse med procesreglementets artikel 104, stk. 3, kan Domstolen, bl.a. når besvarelsen af et stillet spørgsmål klart kan udledes af retspraksis, eller når et sådant spørgsmål ikke giver anledning til rimelig tvivl, efter at have hørt generaladvokaten, til enhver tid træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

Formaliteten

20 Comune di Milano er af den opfattelse, at spørgsmålene rejst af Consiglio di Stato ikke kan antages til realitetsbehandling, idet de to projekter om anlæggelse af veje, som sidstnævnte henviser til i forelæggelsesafgørelsen, er særskilte projekter, og at de endvidere ikke er af en sådan art, at de kan have en kumulativ indvirkning på miljøet.

21 Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at det i overensstemmelse med fast retspraksis inden for rammerne af det samarbejde, der i henhold til artikel 234 EF er indført mellem Domstolen og de nationale retsinstanser, udelukkende tilkommer den nationale retsinstans, for hvem en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de af den nationale retsinstans stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af en bestemmelse i fællesskabsretten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse herom (jf. bl.a. dom af 10.5.2001, forenede sager C-223/99 og C-260/99, Agorà og Excelsior, Sml. I, s. 3605, præmis 18).

22 I nærværende sag har den forelæggende ret klart angivet, at fortolkningen af flere af bestemmelserne i direktiv 85/337 var nødvendig for at fastslå, om projektet om

anlæggelse af den i hovedsagen omhandlede vej skulle undergives en vurdering af dets indvirkninger på miljøet.

23 Det er desuden kun muligt at afvise at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national retsinstans, når det klart fremgår, at den fortolkning af fællesskabsretten, som retten anmoder om, savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, og Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. Agorà og Excelsior-dommen, præmis 20).

24 I det foreliggende tilfælde er ingen af disse betingelser opfyldt.

25 Heraf følger, at anmodningen om præjudiciel afgørelse skal antages til realitetsbehandling.

Realiteten

26 Da besvarelsen af disse tre spørgsmål ikke giver anledning til rimelig tvivl, har Domstolen i overensstemmelse med procesreglementets artikel 104, stk. 3, andet afsnit, underrettet den forelæggende ret om, at den har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse, og har samtidig anmodet de parter eller andre, der er nævnt i artikel 23 i statutten for Domstolen, om at fremkomme med deres eventuelle bemærkninger hertil.

27 Salvatore Aiello m.fl. og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har benyttet sig af Domstolens opfordring til at udtale sig. Kommissionen har i sit svar anført, at

den ikke har nogen indsigelse mod, at Domstolen træffer afgørelse ved begrundet kendelse. Salvatore Aiello m.fl. har fremført argumenter, der svarer til dem, de har fremsat i deres skriftlige indlæg, og har anmodet om, at der berammes et retsmøde. Disse argumenter giver dog ikke Domstolen anledning til at vælge en anden procedure end den fastlagte.

— Det første spørgsmål

28 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 2, stk. 1, i direktiv 85/337 skal fortolkes således, at projekter, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet, men som ikke er nævnt i direktivets bilag I og II, ikke desto mindre skal undergives en vurdering af deres indvirkninger på miljøet i overensstemmelse med den, der er foreskrevet ved nævnte direktiv.

29 Det fremgår af artikel 2, stk. 1, i direktiv 85/337, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet, og som derfor skal undergives en vurdering af disse indvirkninger, er defineret i dette direktivs artikel 4.

30 Artikel 4, stk. 1, bestemmer, at projekterne, der er omfattet af bilag I til direktiv 85/337, skal undergives en vurdering af deres indvirkninger på miljøet, og artikel 4, stk. 2, bestemmer, at for projekter omfattet af direktivets bilag II tilkommer det medlemsstaterne at fastlægge, om de skal undergives en sådan vurdering på grundlag af visse grænseværdier eller kriterier.

31 Det skal ligeledes bemærkes, at der i artikel 4 i de to tilfælde, der er nævnt i den foregående præmis, tages forbehold for anvendelsen af artikel 2, stk. 3, i direktiv 85/337,

der giver medlemsstaterne mulighed for i undtagelsestilfælde at fritage et konkret projekt helt eller delvist fra kravet om vurdering.

32 I øvrigt bestemmer artikel 1, stk. 4, i direktiv 85/337, at dette ikke vedrører projekter, der tager sigte på det nationale forsvar, og artikel 1, stk. 5, at det ikke finder anvendelse på projekter, der vedtages i enkeltheder ved en særlig lov, idet de mål, der forfølges ved dette direktiv, nås gennem lovgivningsprocessen.

33 Under alle omstændigheder skal det endvidere bemærkes, at anvendelsesområdet for direktiv 85/337 er vidt og dets formål meget bredt (jf. dom af 24.10.1996, sag C-72/95, Kraaijeveld m.fl., Sml. I, s. 5403, præmis 31, og af 16.9.2004, sag C-227/01, Kommissionen mod Spanien, Sml. I, s. 8253, præmis 46), og det skal gennemføres i overensstemmelse hermed.

34 Henset til nærværende kendelses præmis 29-32 skal det første spørgsmål derfor besvares med, at artikel 2, stk. 1, i direktiv 85/337 skal fortolkes således, at der ikke stilles krav om, at ethvert projekt, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives den i direktivet foreskrevne vurderingsprocedure, men alene de projekter, der er opført i direktivets bilag I og II, under de betingelser, som er fastsat i direktivets artikel 4, og med forbehold af samme direktivs artikel 1, stk. 4 og 5, og artikel 2, stk. 3.

— Det andet spørgsmål

35 Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om de udvælgelseskriterier, der er nævnt i bilag III til direktiv 85/337, gælder for medlemsstaterne, når de ved anvendelse af dette direktivs artikel 4, stk. 2, afgør, om projekter,

der er opført i direktivets bilag II, ved hjælp af en undersøgelse i hvert enkelt tilfælde eller grænseværdier eller kriterier fastsat af medlemsstaten, skal undergives proceduren for vurdering af indvirkningerne på miljøet.

36 Domstolen har allerede i denne forbindelse fastslået, at selv om medlemsstaterne har mulighed for at fastsætte kriterier og/eller grænseværdier, som gør det muligt at afgøre, hvilke projekter i den oprindelige affattelse af bilag II til direktiv 85/337 der skal vurderes, er dette skøn begrænset af forpligtelsen i direktivets artikel 2, stk. 1, til at foretage en undersøgelse af konsekvenserne af projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet (jf. bl.a. dom af 23.11.2006, sag C-486/04, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 11025, præmis 53).

37 I henhold til artikel 4, stk. 2, i direktiv 85/337 tilkommer det medlemsstaterne selv at fastslå, i hvilke tilfælde de projekter, der er opført i direktivets bilag II, skal undergives en vurdering af indvirkningerne på miljøet, hvorimod de projekter, der er opført i direktivets bilag I, altid skal være genstand for en sådan procedure.

38 Samme bestemmelser giver medlemsstaterne to muligheder. Den første er at afgøre i hvert enkelt tilfælde, om et projekt i henhold til bilag II skal være genstand for denne vurdering. Den anden er generelt og abstrakt ved hjælp af grænseværdier eller kriterier at fastlægge de projekter, der er opført i dette bilag, som obligatorisk skal være genstand for nævnte vurdering.

39 Det følger af selve ordlyden af artikel 4, stk. 3, i direktiv 85/337, at medlemsstaterne i begge tilfælde er forpligtede til at tage hensyn til de relevante udvælgelseskriterier i dette direktivs bilag III, dvs. til de af disse kriterier, der under hensyntagen til det omhandlede projekts karakter skal finde anvendelse.

40 Det andet spørgsmål skal derfor besvares med, at de relevante udvælgelseskriterier i bilag III til direktiv 85/337 gælder for medlemsstaterne, når de for projekter omfattet af direktivets bilag II, enten ved hjælp af en undersøgelse i hvert enkelt tilfælde eller af fastsatte grænseværdier eller kriterier, afgør, om det omhandlede projekt skal undergives proceduren for vurdering af indvirkningerne på miljøet.

— Det tredje spørgsmål

41 Med sit tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om den i hovedsagen omhandlede italienske lovgivning sikrer en korrekt gennemførelse af artikel 4 i direktiv 85/337, idet disse bestemmelser ikke foreskriver kriteriet om kumulation med andre projekter, der imidlertid er opført i direktivets bilag III som et udvælgelseskriterium, der skal tages hensyn til, når den kompetente nationale myndighed skal afgøre, om projekter, der er opført i direktivets bilag II, skal undergives en vurdering af indvirkningerne på miljøet.

42 Ifølge fast retspraksis tilkommer det ikke Domstolen at fortolke de nationale bestemmelser, og Domstolen kan ikke under en sag i henhold til artikel 234 EF tage stilling til, om nationale bestemmelser er forenelige med fællesskabsretten. Domstolen har derimod kompetence til at forsyne den nationale domstol med alle de fællesskabsretlige fortolkningselementer, som kan sætte denne i stand til at bedømme, om nationale bestemmelser er forenelige med fællesskabsretten (dom af 6.3.2007, forenede sager C-338/04, C-359/04 og C-360/04, Placanica m.fl., Sml. I, s. 1891, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).

43 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den nationale retsinstans ønsker at få oplyst, om medlemsstaterne ved gennemførelsen af direktiv 85/337 skal vedtage en bestemmelse, der nævner forpligtelsen til at overholde kriteriet om kumulation af det omhandlede projekt med andre projekter nævnt i direktivets bilag III, når der er tale om en bedømmelse af, om et projekt, der er omfattet

af direktivets bilag II, skal undergives vurderingen af deres indvirkninger på miljøet som fastsat i direktivet.

44 I denne forbindelse skal det indledningsvis bemærkes, at hver af de medlemsstater, et direktiv er rettet til, er forpligtet til inden for sin nationale retsorden at træffe alle foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre direktivet fuld virkning i overensstemmelse med dets formål (dom af 30.11.2006, sag C-32/05, Kommissionen mod Luxembourg, Sml. I, s. 11323, præmis 32).

45 Domstolen har ligeledes fastslået, at direktivbestemmelser skal gennemføres ved bestemmelser, hvis bindende virkning er uomtvistelig, og som er tilstrækkelig specifikke, bestemte og klare til, at det er i overensstemmelse med retssikkerhedsprincippet, som indebærer, at de af dette direktiv omfattede personer i det omfang, det ved direktivet tilsigtes at skabe rettigheder for den enkelte, sættes i stand til at få fuldt kendskab til deres rettigheder (dom af 4.12.1997, sag C-207/96, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 6869, præmis 26).

46 I det foreliggende tilfælde skal artikel 4 i direktiv 85/337 fortolkes således, at de kompetente myndigheder er forpligtede til at tage hensyn til de relevante udvælgelseskriterier, som er opført i direktivets bilag III, når der skal foretages en bedømmelse af, om et projekt, der er omfattet af direktivets bilag II, skal undergives en vurdering af indvirkningerne på miljøet, enten når denne bedømmelse sker i hvert enkelt tilfælde, eller når den berørte medlemsstat har valgt at anvende generelle regler.

47 Vælger en medlemsstat — som den i henhold til direktiv 85/337 har mulighed for — generelt og abstrakt at fastlægge, hvilke projekter omfattet af direktivets bilag II der skal være genstand for en vurdering af indvirkningerne på miljøet, skal den opstille listen over disse projekter ved at anvende et eller flere af de relevante kriterier i nævnte bilag III. Kumulationskriteriet kan således i de tilfælde, hvor det er relevant, anvendes til at undergive en projekttype en sådan vurdering, i betragtning af at det gennemføres med andre projekter, ved i givet fald at tage hensyn til gennemførelsen af helheden af disse projekter over en fastlagt tidsperiode.

48 Vælger en medlemsstat derimod helt eller delvist i hvert enkelt tilfælde at fastlægge de projekter omfattet af bilag II til direktiv 85/337, der skal undergives en vurdering af indvirkningerne på miljøet, skal den sikre, at de kompetente nationale myndigheder tager hensyn til de forskellige kriterier, som er opført i direktivets bilag III, hvis de er relevante henset til det omhandlede projekts karakter.

49 I den forbindelse kan medlemsstaten i den nationale lovgivning henvise til kriterierne i bilag III. Den kan ligeledes integrere disse kriterier i sin lovgivning og udtrykkeligt foreskrive, at de kompetente myndigheder skal henvise hertil for i hvert enkelt tilfælde at afgøre, om et projekt omfattet af bilag II i direktiv 85/337 skal være genstand for en vurdering af indvirkningerne på miljøet.

50 Under alle omstændigheder kan en medlemsstat, når den vælger denne fremgangsmåde, ikke uden at tilsidesætte sine fællesskabsforpligtelser direkte eller indirekte udelukke et eller flere af kriterierne i bilag III til direktiv 85/337, idet hvert af disse, afhængigt af det projekt omfattet af direktivets bilag II, der er berørt, kan være relevant for spørgsmålet om, hvorvidt en procedure for vurdering af indvirkningerne på miljøet skal iværksættes. En sådan udelukkelse kan afhængigt af den omhandlede nationale retsordens karakter enten afskrække eller endda forhindre den kompetente nationale myndighed i at tage hensyn til det eller de omhandlede kriterier.

51 Det tredje spørgsmål skal derfor besvares med, at hvis en medlemsstat vælger i hvert enkelt tilfælde at fastlægge, hvilke projekter omfattet af bilag II til direktiv 85/337 der skal undergives en vurdering af deres indvirkninger på miljøet, skal den, enten ved en henvisning i de nationale bestemmelser til direktivets bilag III eller ved i de nationale bestemmelser at gengive de heri opførte kriterier, sikre, at der faktisk kan tages hensyn til samtlige kriterier, når et af disse er relevant for det pågældende projekt, og kan ikke direkte eller indirekte udelukke nogen af disse.

Sagens omkostninger

52 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

1) Artikel 2, stk. 1, i Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, som ændret ved Rådets direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997, skal fortolkes således, at der ikke stilles krav om, at ethvert projekt, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet, skal undergives den i direktivet foreskrevne vurderingsprocedure, men alene de projekter, der er opført i direktivets bilag I og II, under de betingelser, som er fastsat i direktivets artikel 4, og med forbehold af samme direktivs artikel 1, stk. 4 og 5, og artikel 2, stk. 3.

2) De relevante udvælgelseskriterier i bilag III til direktiv 85/337, som ændret ved direktiv 97/11, gælder for medlemsstaterne, når de for projekter omfattet af direktivets bilag II, enten ved hjælp af en undersøgelse i hvert enkelt tilfælde eller af fastsatte grænseværdier eller kriterier, afgør, om det omhandlede projekt skal undergives proceduren for vurdering af indvirkningerne på miljøet.

3) Vælger en medlemsstat i hvert enkelt tilfælde at fastlægge, hvilke projekter omfattet af bilag II til direktiv 85/337, som ændret ved direktiv 97/11, der

skal undergives en vurdering af deres indvirkninger på miljøet, skal den, enten ved en henvisning i de nationale bestemmelser til direktivets bilag III eller ved i de nationale bestemmelser at gengive de heri opførte kriterier, sikre, at der faktisk kan tages hensyn til samtlige kriterier, når et af disse er relevant for det pågældende projekt, og kan ikke direkte eller indirekte udelukke nogen af disse.

Underskrifter